

C: Q. Dikschei

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 26283
Onderwerp : Update informatievoorziening coronacrisis in Berkelland
Verzonden : 23 februari 2021

Geachte leden van de raad,

Met deze brief geven we u niet alleen een update over de actuele ontwikkelingen, maar ook een overzicht van de effecten van de coronacrisis op de bestuurlijke programma's die tot nu toe in beeld zijn. De brief gaat in op de hoofdlijnen en in de bijlage vindt u per programma een uitgebreidere beschrijving.

Effecten van de coronacrisis

Van 3 maart 2020 tot en met 22 februari 2021 (peildatum: 23-02-2021) zijn 2540 besmettingen geregistreerd. Er zijn in de gemeente Berkelland in diezelfde periode 39 inwoners geregistreerd overleden aan het virus. In de eerste drie weken van februari 2021 (1 t/m 22 februari) zijn er 158 besmettingen geregistreerd. De kern Eibergen kent nog steeds in absolute aantallen het meeste registreerde besmettingen, maar er is daar (bron: GGD) geen aanwijsbare brandhaard. Wie zien ook in Berkelland een duidelijke daling en daarmee zijn we vanuit de categorie 'zeer ernstig' naar 'ernstig' gegaan. Over het algemeen houden de inwoners van de gemeente Berkelland zich goed aan de getroffen maatregelen.

	Geregistreerd positief Voor 1 juli 2020	Geregistreerd positief Na 1 juli 2020	Geregistreerd positief TOTAAL
Beltrum	3	224	227
Borculo	11	297	308
Eibergen	24	723	747
Geesteren	3	53	56
Gelselaar	2	48	50
Haarlo	0	22	22
Neede	15	526	541
Rekken	3	82	85
Rietmolen	2	104	106
Ruurlo	21	377	398
Overleden			39
TOTAAL	84	2456	2540

Aantal besmettingen in Berkelland vanaf 3 maart 2020

Monitoring

We monitoren de gevolgen van de coronacrisis voor een deel in een dashboard. Dit dashboard is de afgelopen tijd in eigen beheer ontwikkeld. Op diverse plekken wordt momenteel data opgehaald om het dashboard adequaat in te richten. Onder andere wordt data gebruikt van het CBS, UWV en SDOA. De monitoring wordt geïntegreerd in de P&C cyclus en wordt de komende tijd nog verder doorontwikkeld.

Maatschappelijke gevolgen

De coronacrisis leidde en leidt nog steeds tot grote maatschappelijke gevolgen in Nederland en dus ook in de gemeente Berkelland. Overal wordt de pijn van de crisis gevoeld. In de bijlage is per (begrotings)programma een overzicht opgenomen van de stand van zaken. Daarin is ook verwoord wat de impact van de coronacrisis is op de samenleving.

Financiële gevolgen corona

In de bijlage is een financieel overzicht opgenomen met daarin de impact van de coronacrisis op de gemeentelijke begroting 2020 verwerkt. Het betreft een overzicht van gemaakte extra kosten, (geraamde) gedeelde inkomsten en financiële compensaties vanuit het Rijk en de provincie over het jaar 2020.

Als kanttekening merken we op dat het soms lastig is de extra kosten vanwege corona te duiden. In het overzicht voor 2020 hebben we alleen de ureninzet van het COVID-opgaveteam (36 uur per week) meegenomen als directe extra kosten. Overige corona gerelateerde personele inzet werd waar mogelijk opgevangen uit reguliere budgetten. Vanaf 2021 gaan we corona gerelateerde inzet apart registreren en opvoeren in het overzicht 2021. Hoe het Rijk in 2021 omgaat met het compenseren van extra coronakosten is op dit moment nog onzeker.

Het overzicht levert het volgende financiële beeld op:

- De totale omvang aan financiële compensaties voor 2020 bedraagt ruim € 9,8 miljoen.
- Het overgrote deel hiervan, bijna € 8 miljoen, betreft de TOZO-regeling die wij 1 op 1 doorsluisen naar de SDOA.
- De totale kosten van 2020 bedragen ruim € 9,5 miljoen.

De financiële effecten van corona op diverse programmalijnen blijven binnen de ramingen 2020. Voor 2021 en de volgende jaren zullen wij echter de negatieve effecten van corona in ogenschouw moeten nemen en zijn incidentele financiële maatregelen onvermijdelijk. Het einde van de coronacrisis en gevolgen ervan is nog niet in zicht. We zouden graag het 'overschot' van 2020 willen doorschuiven naar 2021 omdat het de verwachting is dat er nog onvoorziene kosten te verwachten zijn.

Dienstverlening en ambtelijke organisatie

De medewerkers hebben de afgelopen maanden een groot verantwoordelijkheidsbesef en een grote mate van flexibiliteit getoond. Dat is ook af te meten aan de vooralsnog beperkte mate van vertragingen in de verschillende programmaplanningen. Daar zit een keerzijde aan. Het spreekwoordelijk elastiek is enorm opgerekt en begint ook te rafelen. Uit de rondvraag die gehouden werd onder de verschillende teams kwam naar voren dat veel van de medewerkers hun plafond bereikt hebben. Er zijn grote zorgen over het op termijn uitvallen van een grote groep medewerkers die te lang onder bovengemiddelde druk hebben gewerkt. We zien dit ook terug in het oplopende ziekteverzuimpercentage.

Het werk loopt op verschillende plekken in de organisatie op. Er is een moeizame werk- en privébalans door thuiswerken. Het anders werken kost meer tijd en inspanning. De druk op het zoveel mogelijk halen van de planningen wordt steeds groter.

Er zijn ook medewerkers die door omstandigheden minder gewerkt hebben. Sinds het begin van de crisis kunnen zij improductieve uren schrijven. Deze improductieve zijn het gevolg van minder werk op specifieke taakvelden door o.a. de eerste lockdown en het niet volledig kunnen werken vanwege het combineren van zorg- en werktaken. Over 2020 is het volume aan improductieve uren beperkt gebleven tot 1% van de productiecapaciteit.

Sinds 16 maart werkt ruim 90% van onze medewerkers thuis. Dit brengt kansen en uitdagingen met zich mee. Vooropgesteld blijkt dat, door de uitrol van de middelen en de enorme ICT-inzet, het thuiswerken snel op gang kwam en overwegend goed verloopt.

Medewerkers ervaren ook positieve effecten van het thuiswerken. Dat komt met name doordat zij minder reistijd hebben en er zijn meer mogelijkheden om werk en privé te combineren. Tegelijkertijd zien we ook dat thuiswerken uitdagingen met zich meebrengt. Met name de communicatie en samenwerking met collega's verloopt moeizamer, er is minder sociaal contact met elkaar en niet iedereen heeft een geschikte werkruimte en ICT-ondersteuning thuis. Daarnaast bleek het combineren van werk- en zorg/onderwijstaken erg lastig in de praktijk. Een en ander leidt tot een verstoorde werk/privébalans van medewerkers.

Andere manier van werken

Veel van wat wij doen, doen wij samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties. Wij vinden het belangrijk dat te blijven doen. Door de coronamaatregelen is het niet mogelijk fysiek met groepen mensen af te spreken, dit bemoeilijkt de samenwerking die wij gewend zijn. We zoeken nu andere manieren om samen te werken en inwoners, ondernemers en organisaties te laten participeren.

De afgelopen tijd zijn diverse projecten en processen anders ingericht dan dat we aanvankelijk wilden. We proberen de samenleving digitaal zo goed mogelijk te betrekken. Toch bevinden we ons minder in de haarvaten van de samenleving dan we zouden willen en is digitaal participeren wezenlijk anders. Met mensen fysiek om een schets/ontwerp staan, op een locatie in een wijk aanwezig zijn of 1 op 1-contact vooraf of na afloop bij een bijeenkomst zijn erg waardevol en niet te vervangen met digitale participatie.

We zijn volop aan de slag met het verder vormgeven van digitale participatie met als doel het verbeteren van de kwaliteit van de bijeenkomsten. Inmiddels vinden een groot aantal trajecten, gesprekken en bijeenkomsten digitaal plaats. We voorzien dat we digitale en hybride werkvormen na corona in zekere mate blijven inzetten, omdat ze laagdrempeliger en toegankelijker zijn voor met name jongere doelgroepen.

Ook onze Voormekaar teams zijn anders gaan werken door de coronacrisis: van fysieke ontmoetingen aan de keukentafel naar contact met inwoners op afstand. Ze krijgen een minder diepgaand beeld van de inwoner en de situatie thuis wat de dienstverlening bemoeilijkt. Bij noodzaak worden gesprekken wel in de thuissituatie gevoerd.

Meer werk

De coronacrisis en de daarbij behorende maatregelen hebben op verschillende plekken voor meer werk gezorgd. Het gaat bijvoorbeeld om:

- Economische zaken: er komen zeer veel signalen vanuit ondernemers richting gemeentelijke organisatie. Het afgelopen jaar zijn er alleen al richting team EZ zo'n 2500 contactmomenten met ondernemers geweest. Ieder heeft het op zijn of haar manier zwaar. In de bijlagen is meer informatie te vinden over de diverse regelingen, zoals de TOZO en TONK.
- Voormekaar: zoals aangegeven, is het contact met de inwoners lastiger dan voorheen. De verwachting is dat het aantal zorgvragen met problematiek vooral na de coronacrisis zichtbaar wordt en dat dit naast de minder optimale wijze van werken een negatief effect heeft op de werkdruk bij de Voormekaar teams.
- Verkiezingen: half maart zijn de Tweede Kamerverkiezingen. Deze moeten coronaproof georganiseerd worden. Dat vraagt veel meer tijd en energie van medewerkers. Daarnaast zijn er veel meer stembureauleden nodig en zijn er vaste stembureauleden die zich hebben afgemeld. 14 van de 29 locaties bleken met de coronamaatregelen niet geschikt, daarvoor moesten alternatieve locaties worden gezocht.
- Handhaving en toezicht: de vier BOA's hebben de afgelopen periode veel extra werk verzet ten aanzien van de handhaving en toezicht van de noodverordeningen. Er zijn veel extra uren gemaakt om doordeweeks en in het weekend de diensten te kunnen vervullen.
- Vergunningverlening: veel inwoners hebben de coronaperiode aangegrepen om te verbouwen in en rondom het huis. We zien dan ook een toename in aanvragen van bouw- en omgevingsvergunningen, wat uiteraard leidt tot een hogere werkdruk om deze binnen de

gestelde termijnen af te handelen. Ook is het in gesprek gaan met inwoners over tekeningen gemakkelijker als je fysiek bij elkaar bent.

- ICT: digitale toegankelijkheid en mobiliteit is essentieel voor onze huidige werkwijze. Dit vraagt veel van onze collega's van ICT. Aan de invoering van het digitaal (samen)werken is veel tijd en aandacht besteed, waardoor andere projecten in de tijd naar achteren geschoven zijn.
- Onderwijs: tijdens de lockdowns waren scholen en kinderopvang gesloten. Met name in beantwoorden van vragen hierover en het coördineren van de noodopvang is veel werk gestoken. De werkdruk lag mede hoog vanwege het Integraal Huisvestingsplan (IHP).
- Buitendienst: doordat mensen meer thuis zijn, houden ze zich meer bezig met hun buitenruimte. We zien dan ook een toename in het aantal meldingen openbare ruimte. Daarnaast richt de buitendienst het werk anders in, ze werken in zo klein mogelijke groepen en zoveel mogelijk op 1,5 meter afstand van elkaar.

We zien dat het effect van het bovenomschreven meerwerk vooralsnog niet direct geresulteerd heeft in extra claim middelen voor formatie-inzet. Dit valt deels te verklaren uit het feit dat de voor 2021 beschikbare budgetten voor flexibele inzet op dit moment al bijna zijn uitgeput. Ook verwachten we dat de werkdruk nog meer zal oplopen naarmate de crisis vordert. Zo worden plannings opgeschoven die later ingehaald moeten worden en wordt er meer werk verwacht na de crisis.

Het moge duidelijk zijn dat de beschreven ontwikkelingen ons zorgen baren. De productie en de productiviteit staan onder druk. Door de grote inzet van onze medewerkers worden plannings vooralsnog binnen redelijke marges gehaald. Wij ervaren echter in toenemende mate dat de rek eruit begint te raken. Daarnaast signaleren wij dat de extra inzet en het werken onder verzwarende omstandigheden in veel gevallen volledig ten koste is gegaan van de noodzakelijke ruimte voor ontwikkeling van medewerkers en organisatie. Het oplopend ziekteverzuim, de toegenomen werkdruk en het daarmee samenhangende productieverlies zijn voor de directie aanleiding geweest om extra aandacht te hebben voor flankerende en deels compenserende maatregelen. Behalve initiatieven op het gebied van fysieke en mentale vitaliteit is ook gewezen op de uitputting van (reguliere) budgetten voor vervangende formatie-inzet. Tegen deze achtergrond verwachten wij dat er in de loop van het jaar extra middelen zullen moeten worden aangewend om een en ander te compenseren c.q. te financieren. De omvang daarvan is in dit stadium nog niet precies te duiden, maar wij verwachten dat dit kan liggen rond de € 300k, gelijk aan het bedrag van het positief saldo van de corona-gerelateerde middeleninzet over 2020 als weergegeven in het bijgevoegde financiële overzicht. Wij verwachten in de bestuursrapportage een concretere inschatting te kunnen geven. Vooralsnog monitoren we dit scherp en zal er kritisch gekeken worden naar de effecten voor de huidige plannings.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief